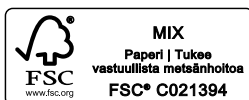

SANNA ISTO

**P
E
T
O**

TAMMI

Kiitos
Taiteen edistämiskeskus
WSOY:n kirjallisuussäätiö
Edinburghin residenssi
Alfred Kordelinin säätiö

Sivuilla 168, 216 ja 241 on lainaus Mary Oliverin runosta
The Summer Day teoksesta *House of Light* (1990).

Ensimmäinen painos
© Sanna Isto ja Tammi, 2025
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
Graafinen suunnittelu: Laura Lyytinen
ISBN 978-952-04-7235-1
Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

SANNA ISTO

**P
E
T
O**

TAMMI • HELSINKI

Prologi

Tarina muutti muotoaan sitä mukaa, kun sitä kerrottiin. Vain yhdestä asiasta voitiin olla täysin varmoja. Siitä, että jokin oli hyökännyt.

Mutta mikä ihmeen peto kävi sillä tavalla kimppuun ilman minkäänlaista syytä?

Se oli ilmestynyt kuin tyhjästä. Äkkiä se vain oli ollut siinä, pimeää voimaa uhkuvana ja aggressiivisenä. Se oli ikään kuin liuennut irti pihan tummimmista varjoista, niin kuin se olisi materialisoitunut mustuudesta. Aluksi oli näkynyt vain epämääräistä liikkuvaa massaa, mutta vähän kerrassaan siitä oli alkanut erottua muoto: pää, raajat sekä jotakin muuta...

Oliko se ollut sarvipäinen?

Huhut muuttuivat kerta kerralta villimmiksi ja peto hurjemmaksi. Se oli ollut torahampainen ja verenhimoinen, epämuodostunut ja hirviömäinen. Ja vaikka koulun pihalta ei löytynyt jälkeäkään taistelusta, vaaran tuntu jäi leijumaan paikan ylle pitkäksi aikaa. Tarina eli elämäänsä, eikä kukaan lopulta tiennyt, mikä oli totta ja mikä ei. Varmaa oli ainoastaan se, että jokin oli hyökännyt.

1.

Pixi pysähtyi usein katselemaan koulua mäen korkeimmalta kohdalta. Vaaleaksi rapattu kivirakennus näytti kauniilta syksyisen auringon pehmeässä valossa. Kaurapuuron värisiin seiniin ei ollut maalattu ainuttakaan töhryä, mikä ihmetytti Pixiä, sillä hänen vanha koulunsa oli ollut niitä täynnä. Luokkien avoimista ikkunoista heijastui auringonvaloa kirkkaina välähdyksinä tuulen puskiessa niitä lempeästi. Tiilen värisen katon harjalla istui kujertelevien naakkojen pitkä rivi, ja kiviportaavat olivat aamun varhaisina hetkinä keltaisten lehtien koristelemat.

Aamu aamun jälkeen Pixi kulki mäen alas kohti pihalla vellovaa värien ja äänien merta. Siinä sekoituivat nauru ja puheensorina, ylävitokset ja halaukset, pipot, lippikset ja värjätyt hiukset, suuret mustat kuviskansiot ja ilmassa viuhuvat jumppakassit. Kaikki yhtä suurta sekamelskaa. Ja sinne sekaan Pixikin puikahti. Aluksi niin kuin pieni hippunen planktonia, vähän myöhemmin kuin vikkela hopeakylkinen kala.

Hän ei ollut katunut uutta kouluaan vielä kertaakaan. Päätös oli ollut aivan oikea, vaikka se olikin tarkoittanut muuttoa toiselle paikkakunnalle, jossa hän ei tuntenut ketään. Ensimmäisinä päivinä ja

viikkoina hän oli silti koko ajan pelännyt. Sitä, että erottuisi niin kuin pulu naakkaparvesta ja että jokin näkymätön joukkoon kuulumattoman leima hänen otsassaan alkaisi näkyä. Hän oli pelännyt, että joku äkkäisi hänet, ottaisi käsittelyyn ja tekisi hänestä vierärin, johon koko koulun likaiset vedet valuisivat. Hän pelkäsi olevansa se, jolle näin kävisi. Mutta niin ei ollut käynyt.

Pixi oli ollut paljon omissa oloissaan. Hän oli tehnyt sitä, mitä mieluiten teki: tarkkaili ja antoi kynän lentää. Vihko oli täyttynyt hahmoista ja stripeistä, jotkut niistä olivat aika hyviäkin. Mutta Pixi tiesi, että vihkoon tuijottamisessa oli omat riskinsä. Edellisessä koulussa se oli herättänyt joissakin käsittämättömyyksiä. Hän ei osannut edes arvailla, kuinka monta kertaa vihko oli tempaistu hänen kädestään ja kuinka monta kertaa hän oli noutanut sen takaisin joko roskakorista tai pihalta, jonne se oli heitetty luokan avoimesta ikkunasta. Vaikka uudessa koulussa oli selvästi erilainen henki, Pixi tiedosti, ettei kannattanut leimautua heti alkuun. Hän oli luvannut itselleen, että piirtäisi vain satunnaisesti tai salaa. Hän ei vain ollut vielä onnistunut pitämään lupauksestaan kiinni.

”Saako katsoa?” Pixin viereen ilmestynyt tumma, kiharatukkainen poika sanoi.

Pixi epäröi hetken, mutta käänsi sitten piirtämänsä kuvan vastahakoisesti esiin. Siinä oli pitkä-kaulainen kirahvi, joka hamusi huulillaan koripalloverkkoa.

”Liikanope”, poika tunnisti. ”Hyvä karikatyyri!”

Pixi selitti, ettei oikeastaan piirtänyt karikatyyreja. Hän vain usein näki ihmisissä eläinhahmoja, ei oikein voinut sille mitään. Liikanope oli juuri hetkeä aikaisemmin ollut käytävällä ja kurkotellut kaula pitkällä oppilaiden päiden ylitse, itse asiassa opettaja oli aina sen näköinen kuin etsisi katseellaan jotakin oppilaiden selän takaa.

Pixi sulki nopeasti vihkonsa ja työnsi sen reppuun. Hän aikoi juuri aloittaa keskustelun viedäkseen pojan huomion toisaalle, kun huomasi, että jotakin oli tekeillä vain muutaman askeleen päässä käytävän toisella laidalla.

Laiha pilottitakkinen poika, Ape, piteli jotakin kämmenellään. Se oli suurikokoinen ötökkä, jonka pitkät tuntosarvet heiluivat ilmassa. Ape työnsi hyönteistä milloin kenenkin naaman eteen nauttien suunnattomasti saamistaan reaktioista. Kukaan ei halunnut suudella sarvijaakkoa ja katsoa, mitä siitä syntyisi. Kaikki väistelivät inhoten tai kauhuissaan, kikattaen tai vihaisina.

Sitten pojan kaveri sai älynväläyksen.

”Irrotetaan siltä sarvet”, tämä kuului sanovan. ”Jos irrottaa sarvijaakolta sarvet, niin se on pelkkä Jaakko vain.”

Pojat nauroivat vitsille. Moni muukin nauroi, mutta yllättäen yksi ääni vastusti. Poikia päätä lyhyempi tummahiuksinen tyttö seiso i heidän edessä n ja sanoi ääneen, mitä ajatteli:

”Se pitää viedä ulos.”

”Pienet eturiviin”, äskeinen poika, Tuukka, kallotti kovaan ääneen.

Yritys vitsailla tytön kustannuksella epäonnistui, sillä nyt kukaan ei nauranut. Samalla oli sanomatakin selvää, ettei Tuukka, eikä kukaan muukaan, kajoaisi ötökän sarviin.

”Se pitää viedä ulos”, tyttö toisti tasaisella ja huomiota herättävän hennolla äänellä. Se ei ollut ääni, joka kuului kauas. Se oli ääni, jonka kuullakseen piti hiljentyä. Ja niin uskomatonta kuin se olikin, käytävän hälytaso laski, kun kaikki höristelivät korviaan kuullakseen tytön sanat.

Tämä ei ollut ensimmäinen kerta, kun Pixi näki tytön. Mutta se oli ensimmäinen kerta, kun hän todella *näki* tämän. Tyttö oli nimeltään Miila. Hänen tummat hiuksensa oli sidottu kahdelle pitkälle sapa-rolle. Vasempaan poskeensa hän oli maalannut kau-neuspisteen. Tyttö näytti japanilaisen animaation lapsihahmolta, mutta hän ei polkenut jalkaa eikä korottanut ääntään. Hän vain sanoi niin kuin asia oli. Ötökkä pitäisi viedä ulos.

Hetken Ape näytti siltä kuin olisi unohtanut, mitä oli tekemässä. Vaikutti melkein siltä kuin hän aikoiisi totella ja viedä sarvijaakon ulos puunoksalle tai ruohikkoon. Niin kuin hän ei olisi voinut muuta kuin antaa periksi tuon hennon mutta niin voimakkaan tytön edessä. Mutta juuri silloin käytävän päässä oleva lasiovi aukesi ja opettaja astui sisään. Ape nosti kaksi sormeaa pystyyn ja vannoi pyhästi, mutta virne naamallaan, että hoitelisi sarvijaakon tunnin

jälkeen. Nyt ensiksi se tulisi kuitenkin mukaan luokahuoneeseen ja siellä paikkaan, josta sen näkisi kaiken aikaa.

Hissanope oli laiha ja vähätukkainen vaalea nainen, jonka iho oli niin läpikuultava, että se sinersi. Pixi ajatteli, että nainen oli tahtomattaan muodikas. Sellainen, joka oli käyttänyt ohutsankaisia pyöreitä rillejään ja korkeakauluksisia puseroitaan jo vuosikymmenet ja näytti nyt vahingossa siltä kuin olisi kopioinut tyylin oppilailtaan.

Opettaja etsi hetken oikeaa avainta, ja Ape sai tilaisuuden hivuttautua tämän taakse. Juuri ennen kuin avain kääntyi lukossa ja ovi aukesi, Ape pudotti sarvijaakon opettajan päähän. Opettaja ei huomannut ötökkää, mutta hän huomasi kyllä sekunnin murtoosan hiljaisuuden sekä eräänlaisen kollektiivisen henkäisyn. Hän käänsi päätään aavistuksen verran, mutta päätti kuitenkin ohittaa asian. Hän astui ovesta käynnistellen jo mielessään monologia aikakaudesta, jonne pääsisi pakenemaan heti kohta, kun kaikki olisivat asettuneet paikoilleen. Menneisyyden hän hallitsi, mutta kokonainen luokallinen levottomia nuoria oli opettajan ahdistuneesta ilmeestä päätellen hallitsema-ton ja lähestulkoon painajaismainen asia.

Ape sai tempauksestaan runsaat kehut. Jatkuvasti Apen ympärillä hyörivä lommoposkinen poika, Antero, läimäytteli häntä selkään useita kertoja. Moni muukin hălisi ja nauroi, ja tunti alkoi tavanomaisen levottomasti. Mutta pian sen jälkeen, kun kaikki olivat istuneet alas ja keskittyivät tuijottamaan

opettajan pään päällä heiluvia sarvia, luokkaan laskeutui hiljaisuus, joka sai opettajan lähes kadottamaan konseptinsa.

Hänen opetusmetodinsa oli aina ollut yksinpuhelu. Aloittaessaan luentonsa hän asetti vasemman käsivartensa poikittain vatsan päälle voidakseen nojata toisen kyynärpänsä siihen. Oikeaa kättä hän piteli leukansa alla ihan kuin olisi pelännyt sen muutoin putoavan paljosta puhumisesta. Hän tavoitteli jo kasvoilleen poissaolevaa ilmettä, joka yleensä viesti siitä, että hän oli kaukana tästä luokkahuoneesta, keskiaikaisilla toreilla tai kenties kuninkaiden huoneissa. Mutta tänään jokin ei täsmännyt. Luokan intensiivinen tuijotus häiritsi. Hänestä tuntui, että oppilaat kuuntelivat, eikä hän ollut tottunut siihen.

Pixi hahmotteli vihkoonsa nopean kuvan opettajasta, jonka jähmettynyt ja hölmistynyt olemus toi mieleen sarvipöllön. Silmät pälyilivät luokkaa epäluuloisina, mutta vartalo ei liikahtanutkaan.

Juuri kun kaikki olivat menettää kiinnostuksensa ötökkään, se alkoi liikkua. Se kääntyi ensin poikittain, jolloin sen sarvien ällistyttävä pituus näkyi entistä selvemmin. Ötökkä alkoi laskeutua opettajan ohutta tukkaa pitkin ja päätyi vaalean neuleen verhoamalle olkapäälle. Jos opettaja olisi kääntänyt päätään edes pikkuisen, hän olisi nähnyt valtavien sarvien huitovan ilmaa vieressään. Mutta opettaja ei kääntänyt päätään. Hän tarkkaili luokkaa, joka pidätteli hengitystään.

Pixi lakkasi värittämästä sarvipöllön höyhenpeitetä, jonka oli yrittänyt saada muistuttamaan opettajan vakosamettihousuja. Hän sulki vihkonsa ja keskittyi tarkkailemaan tilannetta.

Sarvijaakko kulki opettajan olkavartta pitkin kyy-närpäähän, jossa se pysähtyi ja heilutteli vimmatusti sarviaan, ennen kuin jatkoi matkaa käsivartta ylöspäin. Ja koska kyseessä oli opettajan oikea käsi-varsi, määränpäänä olisi kai ennen pitkää opettajan tauotta luennoiva suu.

Ape ja tämän kaverit olivat tehneet saman joh-topäätöksen, ja se sai heidät pyrskähtelemään nauruun. Miilalle Ape sähisi, että oli tehnyt niin kuin oli luvannut, eikö muka ollut? Hän oli laittanut ötökän paikkaan, josta sen näkisi koko ajan. Minkä hän sille voisi, jos opettaja söisi otuksen.

Sarvijaakolla oli jäljellä enää kymmenisen senttiä neulepuseron hihaa, kun Miila alkoi puhua.

”Hei –” hän sanoi katsoen suoraan opettajaan. ”Ei kannata säikähtää, mutta tuossa ranteen kohdalla on –”

Hänen ei tarvinnut sanoa muuta. Opettaja havahdui vasallien ja ritareiden keskinäisistä selkkauksista ja hätkähti rajusti. Hyönteisen täytyi näyttää valta-valta lähietäisyydeltä katsottuna. Ainakin opettajan suusta karkasi sarvipöllön kiljaisua muistuttava ääni, ja hän alkoi ravistaa käsivarttaan kuin olisi halunnut sen irtoavan kokonaan.

Ötökkä putosi lattialle. Seurasi muutamien sekuntien hiljaisuus. Sitten Ape nousi seisomaan,

sulloi omaisuutensa reppuun ja heilautti sen selkäänsä. Hän harppoi pulpettien välistä kujaa pitkän luokan eteen, mutta ei kumartunut poimimaan sarvijaakkoa lattialta niin kuin kaikki varmaankin luulivat, vaan astui sen päälle niin että rusahti ja jatkoi sanaakaan sanomatta luokasta ulos.

2.

Sarvijaakosta kaikki alkoi. Tuosta pienestä otuksesta, joka sattui olemaan väärässä paikassa väärään aikaan. Sen elämä päättyi samalla tavalla kuin miljoonan muunkin pienen ötökän elämä joka päivä. Ei niitä yleensä kukaan miettinyt jälkikäteen, mutta Pixi ei jostakin syystä saanut otusta mielestään. Hän näki yhä silmissään, miten Ape asteli luokan eteen, ei niin kuin olisi tahallaan sovittanut askeleensa talloakseen ötökän, vaan niin kuin ei olisi vain viitsinyt vaivautua astumaan sen yli. Jokin tuossa kuvassa häiritsi Pixiä niin, että seuraavana aamuna hän kertoi siitä vuokraemännälleen.

Oli epätavallista, että he juttelivat. Tami oli jo huonetta esitellessään painottanut, että hän ei etsinyt seuraa. Hän vuokrasi huoneen siitä ainoasta syystä, ettei hänellä muuten olisi ollut varaa pitää asuntoa. Ilman alivuokralaista hän olisi joutunut muuttamaan pienempään, mikä ei tullut kysymykseen. Tamilla oli tuhansittain kirjoja, eikä hän aikonut luopua yhdestäkään.

Pixin huone oli pieni, eikä sinne mahtunut muuta kuin välttämättömin: sänky, pöytä ja tuoli sekä yöpöydän virkaa ajava arkku. Isä oli ripustanut seinään peilin ja äiti ikkunaan tummentavat verhot. Kummankaan mielestä vuokraemäntä ei ollut

vaikuttanut mukavalta, mutta Pixi oli halunnut juuri tämän huoneen, sillä se oli kaikkein lähimpänä uutta koulua.

Tami ei ollut koskaan esitellyt Pixille omia huoneitaan, mutta Pixi oli omin luvuin kurkistanut niihin kerran. Niitä oli yhteensä kolme. Pienehkön makuuhuoneen lisäksi Tamilla oli kaksi suurempaa huonetta, joista ensimmäisessä oli kattoon asti ulottuvat kirjahyllyt ja yllättäen rivi seinän vierelle pinottuja, täpötäysiä muuttolaatikoita, taulunkehyksiä ja mattoja. Toinen suurista huoneista näytti asutumalta. Sen keskellä oli mukavan näköinen sohva ja kaksi nojatuolia. Seinillä oli maalauksia ja lattialla mattoja. Huone oli viihtyisä, eikä Pixi voinut käsittää, miksi Tami silti aina istui keittiönpöydän ääressä. Ellei sitten ollut tarkoitus alusta pitäen tehdä Pixille selväksi, missä kulkivat Tamin reviirin rajat.

He olivat sopineet keittiön yhteiskäytöstä. Pixi saisi laittaa ruokaa ja käyttää jääkaappia ja tiskikonetta. Mutta hän ymmärsi olla istuutumatta pöydän ääreen syömään ja kuljetti sen sijaan valmiin ruoan huoneeseensa. Keittiön ikkunan edessä oleva pöytä ja sille asetellut vesikarahvi, kynttilä ja avonainen suklaakonvehtirasia olivat Tamin, samoin kuin ikkunasta avautuva näkymä kauniille puiden täyttämälle aukiolle, jonka toisella laidalla ajavien ratikoiden ja bussien äänet eivät juurikaan kantautuneet ylös neljänteen kerrokseen asti.

Pixi hämmästyi näkymää joka kerta keittiöön tullessaan. Puiden lehdet olivat jo alkaneet muuttua

syksyn keltaisiksi ja oransseiksi, ja ne tuntuivat valaisevan koko keittiön väreillään. Pixin oma ikkuna antoi sisäpihalle, joka oli kokonaan asfaltoitu. Siellä ei kasvanut sen enempää puita kuin muitakaan kasveja. Siellä olivat pyörätelineet, roskasäiliöt ja metallinen mattoteline, jota kukaan ei käyttänyt. Mutta Pixi istui silti usein ikkunan ääressä ja vain katseli ulos ihmetellen eri harmaan sävyjen paljoutta.

Kun Pixi tuli hakemaan aamiaista keittiöstä, Tami istui vakituisella paikallaan pöydän ääressä. Hän oli pukeutunut farkkuihin ja rentoon paitaan, ja nenälään hänellä oli vahvasankaiset lasit, joiden linssit tummuivat itsekseen auringonvalon vaikutuksesta. Hänen tummat, kiharat hiuksensa himersivät hopeisina valon osuessa niihin ikkunasta, mutta muuten Tami vaikutti Pixin mielestä jotenkin iättömältä.

Pixi nosti täyden myslikulhon käteensä ja epäröi hetken. Hän ei tiennyt, olisiko parempi sanoa jotakin vai olla sanomatta, ja niinpä hän vain hymyili aavistuksen verran kääntyessään tiskialtaan äärestä. Tami vilkaisi häntä kulmiensa alta, niin kuin kuka tahansa, joka kohottaa katseensa kirjansivulta muuttamatta päänsä asentoa. Sitten äkkiä hän ojensi niskansa ja katsoi suoraan Pixiin.

”Syötkö suklaata?” hän kysyi.

”Joskus”, Pixi vastasi yllättyneenä.

Tami nosti suklaarasian pöydän reunalle ja varmistukseksi, että Pixi ymmärsi eleen, tökkäsi sitä vielä sormellaan Pixin suuntaan. Pixi katsoi rasiaan. Konvehdit olivat tummaa suklaata, josta hän ei

pitänyt. Hän epäröi taas, mietti, voisiko kieltäytyä, ja päätti sittenkin ottaa. Hän teeskenteli, että valitsi sopivaa, kunnes tajusi, että kaikki suklaat olivat samanlaisia.

”No...” Tami aloitti. ”Minkälainen kouluviikko oli?”

Totta puhuen Pixistä olisi ollut parempi jatkaa entisellä tyylillä ja olla puhumatta mitään. Ei häntä haitannut Tamin jurous, hän oli jo ehtinyt tottua siihen. Sitä paitsi hän oli juuri päässyt eroon vanhemmista, jotka kyselivät kaikesta koko ajan, ei hän tarvinnut ketään tekemään sitä heidän puolestaan.

”Ihan tavallinen”, Pixi vastasi. Ja jotta ei kuulostaisi aivan liian tyyneeltä, hän kertoi vielä sarvi-
jaakosta historianopettajan pään päällä.

Tami hymähti.

”Miten sille kävi?” hän kysyi.

”Kuoli”, Pixi vastasi. ”Liiskautui lattiaan.”

”Kurja juttu. Entä sarvi-
jaakko?”

Hetken Pixillä löi tyhjää. Sitten hän huomasi Tamin silmäkulmassa uudenlaisen pilkkeen. Tami ei ollut sitä tyyppiä, joka nauroi vitseille, saati sitten omilleen, mutta Pixiä alkoi väkisinkin hykerryttää. Hän kuvitteli opettajan pään päälle jättikokois-
sen sarvi-
jaakon, ja mielikuva huvitti häntä niin, että hän päätti piirtää sen vielä myöhemmin. Ylipäätään hyönteiset suurennetussa koossa olivat kiinnostava kuvien aihe.

Tami sanoi, ettei ollut koskaan pitänyt hyön-
teisistä, vaikkei niille mitään pahaa toivonutkaan.

Hän olisi luultavasti kangistunut kauhusta, jos joku pitkäsarvinen olisi istunut hänen päähänsä. Mutta sellaista ei onneksi tapahtunut kovin usein.

”Ei tule käytyä metsässä”, Tami selitti. ”Eikä muutenkaan sellaisissa paikoissa, joissa ei ole tuoleja ja pöytiä sekä joku, joka tarjoilee kahvia.”

Tami tunnusti aina olleensa henkeen ja vereen luontoihminen, mutta enimmäkseen teoriassa. Hän kannatti luonnonsuojelua ja lahjoitti rahaakin, mutta ei voinut mitään sille, että tunsivat olonsa hankalaksi heti, kun asfalttitie päättyi, eikä taksia voinut napata lennosta.

Pixi vaihtoi painoa jalalta toiselle. Mitä jos nyt paljastuisi, että Tami olikin puhelias ja seurankipeä? Mitä jos tämä oli sittenkin vuokrannut huoneen hänelle, koska tarvitsi epätoivoisesti juttuseuraa?

”Mä olen paljasjalkainen kaupunkilainen”, Tami sanoi. ”Mutta eikö sinua hämmäntänyt lähteä pois niin luonnonkauniilta alueelta ja muuttaa tällaiseen kivierämaahan?”

Ahaa, Pixi tajusi. Tästä siis oli kyse. Tami oli kiertänyt kaukaa metsän kautta esittääkseen hänelle juuri tämän kysymyksen. Tami halusi tietää, miksi alaikäinen nuori muutti yksinään suureen kaupunkiin. Hän halusi tietää, mikä oli ajanut nuoren siihen, oliko tapahtunut jotakin sellaista, jonka takia nuori ei ollut viihtynyt. Hän toivoi, että Pixi selittäisi. Eihän syy voinut olla asuinpaikassa sinänsä, syyn täytyi olla jossakin muualla, niin kuin olikin. Mutta Pixi ei aikonut selittää.

”Mulla on ikävä meidän koiraa”, Pixi väisti Tamin kysymyksen. Hän liikahti vähän huoneensa suuntaan. ”Harmittaa, ettei se voi tietää, miksen mä tule takaisin. Että se odottaa mua koko ajan ihan turhaan.”

Tami nyökkäsi ja näytti mietteliäältä. Hän sulki kirjan ja kääntyi sivuttain tuolillaan. Pixistä tuntui, että kysymyksiä tulisi kohta lisää, ellei hän poistuisi nopeasti paikalta. Niinpä hän mutisi jotakin viikonlopun läskykuormasta ja palasi huoneeseensa. Oven läpi hän kuuli, kuinka Tami nousi paikaltaan ja kilisteli astioita tiskipöydän ääressä.

Syödessään Pixi avasi vihkonsa. Hän piirteli aikansa erikokoisia ja -näköisiä hyönteisiä ja alkoi sitten hahmotella kuvaa Tamista. Hän teki joskus niin tajutakseen ihmisiä paremmin, saadakseen heistä jonkinlaisen otteen. Piirtäessään hän näki enemmän. Hän saattoi esimerkiksi luonnostella esiin asennon, johon ei ollut tietoisesti kiinnittänyt huomiota. Varautuneella ihmisellä se oli ehkä hyppyyn valmistautuvan eläimen jännittynyt lihas, jonka Pixin kynä teki näkyväksi. Se saattoi olla utelioiden viiksikarvojen väpätystä tai tarkkaavaisten korvien pystyä asentoa. Mutta Tamin kuva ei paljastanut Pixille mitään.

Ja melkein kuin huomaamattaan Pixi alkoi piirtää toista kuvaa. Hän piirsi suuret siniset silmät ja niihin lempeän ja hyvin päättäväisen katseen. Hän piirsi pitkät, tummat, saparoille sidotut hiukset ja antoi niiden kaartua kauniisti kasvojen ympärille niin kuin perhosen siivet.

3.

Pixi ei tajunnut, miten Miila sen teki. Hän ei oikeastaan edes tiennyt, tekikö Miila jotakin. Hän vain huomasi, että jotakin oli tekeillä. Että hän alkoi odottaa koulupäiviä. Hän ei enää kääntänyt kylkeään herätyskellon soidessa, ei vetänyt peittoa korvilleen eikä halunnut antautua unelle ja unohdukselle. Hänen mieleensä ei olisi edes juolahtanut kuluttaa aikaansa jonkin kälyisen alikulkusillan alla pipo silmille vedettynä tai huppu päässä, piirtämässä liian huonossa valossa. Hän, joka oli ennen lintsannut kokonaisia viikkoja putkeen, odotti nyt, että pääsisi takaisin koulun käytävien hälinään.

Miila liiteli luontevasti porukasta toiseen ja oli niissä kaikissa yhtä tervetullut. Hän oli kuin perhonen, jonka laskeutuminen olkapäälle sai jokaisen keskeyttämään sen, mitä ikinä tämä sitten oli-kin ollut tekemässä. Huomio kääntyi Miilaan, kun tämä istahti viereen. Häntä katseltiin ja kuunneltiin, hänen usein vaihtuvia tyylejään ihasteltiin ja hiuksiaan hypisteltiin. Hän viipyi aikansa, ja kun hän lähti, hänen peräänsä katsottiin, aivan niin kuin perhosenkin perään katsottiin, kun se nousi siivilleen ja lepatti toisaalle.

Pixi odotti yhteisiä tunteja ja taukoja. Hän pani aina merkille, missä Miila milloinkin oli ja kenen

kanssa. Puhuiko Miila useammin Johanneksen kanssa kuin muiden? Entä Aliisan? Ja keitä olivat Johannes ja Aliisa? Toisaalta Miila jutteli melkein kenen tahansa kanssa, vain Ape näytti jäävän kokonaan ilman perhosen vierailuja. Ehkä Apen tapa kohdella hyönteisiä oli jättänyt häneen lähtemättömän leiman.

Pixi ymmärsi olla tarkkailematta Miilaa liian näkyvästi. Piirtäessäkin oli oltava varovainen. Oli viisaampaa hahmotella oppilaita ryhminä tai vaikkapa niin, että kaikilta näkyivät vain jalat. Kuvassa saattoi olla sokin sokin erilaisia housunlahkeita, leveitä ja tiukkoja, liian lyhyitä, liian pitkiä ja eri tavoin revenneitä. Jos lenkkareiden, tennareiden ja maihareiden joukossa oli myös Miilan jalat, siitä ei kukaan osaisi päätellä mitään. Pixi tiesi, ettei koulussa – uudessaakaan – pitänyt paljastaa sieluaan paperille, sillä se saattoi milloin tahansa joutua vääriin käsiin.

Opettele piirtämään! hänelle oli sanottu, kun silputuja sivuja oli ripoteltu ylimmän kerroksen ikkunasta kuin konfettia. Ja Pixi oli opetellut. Hän piirsi yhä päivittäin, mutta enää hän ei tehnyt sitä selviytyäkseen ja jaksakseen. Hän piirsi, koska rakasti piirtämistä. Nykyään hän vain ymmärsi kätkeä intohimonsa paremmin. Tai niin hän ainakin luuli.

”Tuo olisi upea tatska”, joku sanoi yllättäen Pixin selän takaa.

Pixi hätkähti, sillä ääni oli Miilan. Samassa tämä jo kyykistyi Pixin eteen, laskeutui siihen tyylikkäästi kuin lennosta, toinen käsi luontevasti Pixin polvella.

**Pixi tiesi, että hänellä oli lahja,
jota hän laiminlöi: hän huomasi asioita.
Hän oli huomannut Johanneksen
tilanteen paljon ennen kuin kukaan muu.
Mutta mitä hyötyä oli huomata,
jos ei sittenkään reagoinut?
Mitä järkeä oli jatkuvasti
teeskennellä, ettei huomannut?**

Pixi muuttaa kotoa aloittaakseen koulun vieraassa
kaupungissa. Pian hän tajuaa, että vaikka koulu
on uusi, ongelmat ovat samat vanhat.
Kiusaajat piirittävät mukavaa luokkakaveria.
Miten puuttua asiaan, kun pelkää itse
joutuvansa hankaluuksiin?

Pixi samastuu lähistöllä liikuskelevaan kettuun,
joka selviytyy vaaroja väistämällä. Mutta kun eräänä
päivänä ketun vaisto pettää, Pixi ymmärtää,
että on tullut aika astua esiin.

**Palkitun tekijän taidokas nuortenromaani kertoo vallasta,
rohkeudesta ja pedoista ympärillämme.**

	 9 789520 472351
www.tammi.fi	N84.2 ISBN 978-952-04-7235-1

Kannen suunnittelu: Laura Lyytinen